महाराष्ट्र विधानसभा

दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
सोमवार, दिनांक २३ मार्च, २०२६
(सकाळी ११-०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे

(अ) तारांकित प्रश्न

(ब) शुक्रवार, दिनांक २० मार्च, २०२६ रोजीची तारांकित प्रश्नोत्तराची यादी सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.

दोन : कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे -

(१)	**मुख्यमंत्री**	:	महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी मर्यादित यांचा सन २०२४-२०२५ या वर्षाचा विसावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
(२)	**उप मुख्यमंत्री तथा नगरविकास मंत्री**	:	मुंबई रेलवे विकास महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०२२-२०२३ या वर्षांचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
(३)	**उप मुख्यमंत्री तथा गृहनिर्माण मंत्री**	:	महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरण यांचे सन २०१७-२०१८ ते सन २०२४-२०२५ या वर्षांचे वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
(४)	**सांस्कृतिक कार्य मंत्री**	:	"हुतात्मा शिवराम हरी राजगुरु यांचे जन्मस्थळ असलेल्या खेड येथील वाडयाचे राष्ट्रीय दर्जाचे स्मारक व्हावे." या विषयावरील श्री. दिलीप मोहिते-पाटील व इतर वि.स.स. यांच्या दिनांक १३ मार्च, २०२३ रोजी म.वि.स. नियम १०५ अन्वये झालेल्या लक्षवेधी सूचनेच्या चर्चेदरम्यान दिलेल्या आश्वासनानुसार हुतात्मा शिवराम हरी राजगुरु जन्मस्थळ परिसर विकास आराखड्यासंदर्भातील प्रगती अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

(५) कृषी मंत्री : **(क)** "खरीप हंगाम २०२१ व खरीप हंगाम २०२२ च्या धाराशिव जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना हक्काचा पिक विमा मिळवून देण्याबाबत" या विषयावरील श्री. कैलास घाडगे पाटील, वि.स.स. यांच्या दिनांक २७ जुलै, २०२३ रोजी म.वि.स. नियम १०५ अन्वये झालेल्या लक्षवेधी सूचनेच्या चर्चेदरम्यान दिलेल्या आश्वासनानुसार लक्षवेधी सूचनेची अधिक माहिती सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) "सन २०२४ च्या तृतीय (पावसाळी) अधिवेशनात दिनांक ४ जुलै, २०२४ रोजी श्री.विजय वडेट्टीवार व इतर वि.स.स. यांच्या म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्तावावरील चर्चेदरम्यान दिलेल्या आश्वासनानुसार "वेळोवेळी पेरणी, मध्य हंगामी प्रतिकुल परिस्थिती, स्थानिक नैसर्गिक आपत्ती, काढणी पश्चात नुकसान, पीक कापणी प्रयोगांती झालेले नुकसान यासंदर्भात पीक विमा कंपन्यांकडून जास्तीत जास्त भरपाई शेतकऱ्यांना केल्याबाबत" यासंदर्भातील अधिकची माहिती सभागृहासमोर ठेवतील.

(६) परिवहन मंत्री : **(क)** कोकण रेल्वे कॉर्पोरेशन लिमिटेड यांचा सन २०२४-२०२५ चा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) नॅशनल हाय स्पीड रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड यांचा सन २०२४-२०२५ या वर्षाचा नववा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

(७) सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री : आनंद विवाह अधिनियम, १९०९ (१९०९ चा ७) याच्या कलम ६ (१) व (२) द्वारे प्रदान केलेल्या अधिकारानुसार "महाराष्ट्र आनंद विवाह नोंदणी नियम" प्रसिध्द करण्याची अधिसूचना क्रमांक विनोंको- २०१२/ प्र.क्र.३८७/कुटुंब कल्याण, दिनांक २३ एप्रिल, २०२० सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : स्थगन प्रस्तावाच्या सूचना - (असल्यास) (म.वि.स. नियम ९७ अन्वये)

चार : लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये) :-

(मंगळवार, दिनांक १७ मार्च, २०२६ रोजी दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली परंतु पुढे ढकलण्यात आलेली लक्षवेधी सूचना क्रमांक - १)

(१) श्री. महेश सावंत, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"महावितरणमधील उपकेंद्रांच्या देखभाल व दुरुस्तीच्या आणि MSKVY 2.0 Scheme कामांमध्ये बारामती, पुणे, नाशिक व कोल्हापूर परिमंडळामध्ये मे. R.N. Electricals (Vendor Code - 0100019435) या कंत्राटदारामार्फत सन २०१९ ते २०२६ मध्ये संबंधित अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने कोट्यवधी रुपयांचा आर्थिक अपहार करणे, बनावट बिलिंग, कामातील अनियमितता व तांत्रिक निष्काळजीपणामुळे नागरिक व जनावरांची जीवितहानी झाल्याच्या तक्रारी प्राप्त होणे, इलेक्ट्रिकल इंजिनियर्स अँड कॉन्ट्रॅक्टर असो. यांनी दिनांक २६ मार्च, २०२५ रोजी महावितरणचे अध्यक्ष, व्यवस्थापकीय संचालक व मुख्य अभियंता (वितरण) यांचेकडे लेखी तक्रार सादर करणे, संबंधित कंत्राटदारामार्फत प्रत्यक्ष काम न करता खोट्या GRN (माल प्राप्ती नोंदी) व बनावट कागदपत्रांच्या आधारे कोट्यवधी रुपयांचे बोगस बिलिंग करून शासन निधीचा अपहार करणे, तसेच उपकेंद्रातील स्विचगिअरची देखभाल व दुरुस्ती निकृष्ट दर्जाची झाल्यामुळे अपघाताच्या वेळी Fault Trip System कार्यरत न राहता विद्युत अपघात होऊन परिमंडळातील नागरिक, जनावरांचे मृत्यू घडणे, शासनामार्फत कंत्राटदार व अधिकाऱ्यांविरुद्ध फौजदारी निश्चित करून कलम ३०४, ४२०, ४०९, ४६८, ४७१ व भ्रष्टाचार प्रतिबंधक कायद्यांतर्गत गुन्हे दाखल करून फौजदारी कारवाईची मागणी होणे, सन २०१९ ते २०२६ या कालावधीत संबंधित कंत्राटदाराने केलेल्या सर्व कामांचे लेखापरीक्षण व स्वतंत्र तांत्रिक चौकशी, लाचलुचपत प्रतिबंधक विभाग (ACB), विशेष तपास पथक (SIT) मार्फत उच्चस्तरीय गुन्हेगारी तपास करून कंत्राटदारास तात्काळ काळ्या यादीत समाविष्ट करण्याची आणि दोषी अधिकाऱ्यांवर शिस्तभंगाची कारवाई करण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रीया."

(बुधवार, दिनांक १८ मार्च, २०२६ रोजी दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या परंतु पुढे ढकलण्यात आलेल्या लक्षवेधी सूचना क्रमांक २ व ३)

(२) सर्वश्री. उत्तमराव जानकर, विजय शिवतारे, जितेंद्र आव्हाड, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे जलसंपदा (गोदावरी व कृष्णा खोरे विकास महामंडळ) मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"माळशिरस (जि. सोलापूर) तालुक्यातील निरा-देवघर व गुंजवणी प्रकल्प धरणाचे कालवे कार्यान्वित नसल्यामुळे निरा-देवघर प्रकल्पाचे पाणी किंवा गुजवणीचे पाणी निरा उजवा कालव्यास उपलब्ध होत नसणे, त्यामुळे निरा उजवा कालव्याच्या मूळ लाभक्षेत्रावर त्याचा विपरित परिणाम होणे, निरा-देवघर प्रकल्पांतर्गत तालुक्यातील मुख्य कालवा किमी १३४/७६० येथून खाजगी/ सहकारी उपसा सिंचन

योजनेचे काम प्रलंबित असणे, सदरच्या खाजगी उपसा सिंचन योजनेऐवजी शासकीय उपसा सिंचन योजना करुन माळशिरस तालुक्यातील १६ दुष्काळग्रस्त गावांना पाणी मिळणेबाबत लोकप्रतिनिधींची मागणी असणे, त्यानुषंगाने निरा-देवघर प्रकल्पांतर्गत तालुक्यातील सहकारी उपसा सिंचन योजनेऐवजी शासकीय उपसा सिंचन योजनेचा प्रस्ताव शासनास प्राप्त असणे, त्यानुसार शासन निर्णय, धोरण व पाणी उपलब्धता इ. बाबींचा अभ्यास करुन सदर प्रकरणी शासनाकडून उचित कार्यवाही होत नसणे, निरा-देवघर प्रकल्पाचा मुख्य कालवा १५८ कि.मी. लांबीचा असून कि.मी. ० ते ६५ मधील कालवा कामे ही पारंपारिक उघड्या पध्दीतीने पूर्ण झालेली असून कि.मी. ६६ ते १५८ हा बंदिस्त नलीकेद्वारे प्रस्तावित कामे प्रलंबित असणे, तर कि.मी. ६६ ते ८७ ची प्रगतीत असलेली कामेही अद्यापी प्रलंबित असणे, सदरच्या कामाच्या खर्चाचा प्रकल्पाच्या मंजूर तृतीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता अहवालामध्ये समावेश असून निधीअभावी सदरहू कामे प्रलंबित असणे, याबाबत शासनाने चौकशी करुन तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(३) सर्वश्री. महेश बालदी, प्रशांत ठाकूर, समीर कुणावार, श्रीमती मनिषा चौधरी, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे वने मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"रायगड जिल्ह्यातील ता.उरण, मौजे चाणजे येथील गट क्र. २३ व २४ या जमिनीच्या अधिकार अभिलेखातील “वने” नोंद कमी करण्याबाबत श्री.परसिव्हल जोसेफ परेरा यांनी दाखल केलेल्या याचिका क्र.४६२८/१९८८ मधील मा.उच्च न्यायालयाच्या दिनांक २२/०९/१९८९ च्या आदेशाची अंमलबजावणी फेरफार क्र. ४८०१ (०९/०७/१९९१) द्वारे यापूर्वीच करण्यात आलेली असणे, त्यानंतर विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग यांच्या दिनांक १३/०७/२००० रोजीच्या परिपत्रकानुसार वनसंरक्षक यांच्या दिनांक १७/०४/२००१ रोजीच्या आदेशानुसार व तहसीलदार उरण यांच्या दिनांक १९/०३/२००१ च्या निर्णयानुसार या जमिनीवर “महाराष्ट्र शासन वने” अशी नोंद करण्यात आलेली असणे, याचिका क्र. ९४३६/२०१० मधील दिनांक ०६/०५/२०१५ च्या आदेशात फक्त पूर्वीच्या आदेशाच्या अंमलबजावणीबाबत खुलासा मागविण्यात आला असणे, तसेच दिनांक २७/०७/२०२५ च्या आदेशात “वने” नोंद कमी करण्याबाबत कोणताही स्पष्ट निर्देश नसणे, दरम्यान, महाराष्ट्र खाजगी वन (अधिग्रहण) अधिनियम १९७५ च्या कलम २२(अ) अंतर्गत दाखल केलेले अपील उपविभागीय अधिकारी, पनवेल यांचेकडे प्रलंबित असणे, अशा स्थितीत महसूल प्रशासनाकडून दिनांक १२/०९/२०२४ चे पत्र निर्गमित करून “वने” नोंद कमी करण्याबाबत कार्यवाही करण्याचे निर्देश देण्यात आल्याने प्रशासकीय अधिकाराचा अतिक्रमण झाल्याची गंभीर शंका निर्माण झाली असणे, शासनाने या प्रकरणाची तात्काळ चौकशी करून दिनांक १२/०९/२०२४ चे पत्र रद्द तसेच सदर जमिनीवरील “वने” नोंद कमी करण्यासंबंधी किंवा प्रस्तावित कार्यवाहीस स्थगिती देण्याबाबत करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(४) श्री. हेमंत रासने, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे लक्ष वेधतील :-

"पुणे शहरामध्ये महानगरपालिकेच्या वसाहतींची दुरवस्था झालेली असणे, अनेक इमारतींमध्ये मनपा सेवक, बिगर महानगरपालिका सेवक, सेवानिवृत्त सेवक राहत असून त्यांना अनेक मूलभूत सोयी-सुविधांपासून वंचित रहावे लागणे, यामध्ये प्रामुख्याने पाण्याची व्यवस्था नसणे, ड्रेनेज लाईनची व्यवस्था नसणे, इमारतींमध्ये स्लॅब गळती होणे, काही इमारतींमध्ये स्लॅब पडल्यामुळे नागरिकांना अनेक वेळा दुखापत झाल्याच्या घटनाही घडणे, महापालिकेला भाडे भरुनही सोयी सुविधांपासून नागरिकांना वंचित रहावे लागणे, पुणे महानगरपालिकेने काही वसाहतींचे उदाहरणार्थ राजेंद्र नगर येथील वसाहतीचे पुनर्वसन करण्याची प्रक्रिया सुरु केलेली असणे, परंतु त्या ठिकाणी राहत असलेल्या नागरिकांनी मालकी हक्काने घरे देण्याची मागणी करणे, तसेच या ठिकाणी पूरग्रस्त सुध्दा रहात असून त्यांचाही निर्णय प्रशासनाने घेतलेला नसणे, तसेच अनेक अडचणींना महापालिका प्रशासनाकडून कोणीतीही सकारात्मक उत्तरे अथवा कार्यवाही अद्यापपर्यंत करण्यात न येणे, परिणामी या नागरिकांमध्ये निर्माण झालेले असंतोषाचे व संतापाचे वातावरण, याबाबत शासनाने तातडीने निर्णय घेऊन येथील नागरिकांचा पुनर्वसनाचा प्रश्न मार्गी लावण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रीया."

(५) श्री. संजय देरकर, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे लक्ष वेधतील :-

"केंद्र शासनाद्वारे सन २०२२-२३ व २०२३-२४ या आर्थिक वर्षांत राज्यांना भांडवली खर्चासाठी Special Assistance to States for Capital Investment अंतर्गत निधी उपलब्ध करून देण्यात येणे, त्यामध्ये नगररचना (Town Planning) योजनांना प्राधान्याने समाविष्ट करण्यात येणे, नगरपरिषद वणी हद्दीमध्ये सदर योजनेअंतर्गत टाउन प्लॅनिंग योजना राबविण्याचा प्रस्ताव विचाराधीन असणे, दुसरीकडे वणी शहराच्या पायाभूत सुविधा अत्यंत अपुऱ्या असून मुलभूत गरजा जसे की, पाणी पुरवठा, मलनिस्सारण वाहिन्या, अंतर्गत रस्ते, आरोग्य सुविधा, घनकचरा व्यवस्थापनासाठी शासनाकडून आवश्यक तेवढा निधी उपलब्ध होत नसणे, अशा परिस्थितीत टाउनप्लॅनिंग योजनेच्या नावाखाली भूसंपादन, आरक्षण व जमिनीचे पुनर्वाटप यासारख्या प्रक्रिया राबविल्यास त्याचा लाभ सर्वसामान्य नागरीकांना न होता मोजक्या विकासक/बिल्डर्स लॉबीकरीता मर्यादित राहण्याची शक्यता असणे, वणी शहराची झपाट्याने वाढ होत असून अनियोजित बांधकाम, रस्ते, पाणीपुरवठा, मलनिस्सारण व सार्वजनिक सुविधांवरील ताण वाढत असून केंद्र शासनाच्या वरील विशेष सहाय योजनेअंतर्गत उपलब्ध निधीचा प्रभावी उपयोग करून नियोजनबद्ध विकास आराखडा (Town Planning Scheme) राबविणे गरजेचे असणे, तथापि, सदर योजनेची अंमलबजावणी, निधी वितरण व प्रशासकीय कार्यवाहीबाबत स्थानिक स्तरावर स्पष्टता नसणे, शासनाने या सर्व प्रकरणी केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रीया."

(६) श्री. अमोल खताळ, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे लक्ष वेधतील :-

"अहिल्यानगर जिल्ह्यातील संगमनेर नगरपालिकेच्या हद्दीत, सि.स. नं. ८१६/ १६४९ येथील कोल्हार-घोटी राजमार्गालगत असलेली सुमारे १.२६ हेक्टर क्षेत्रफळाची नगरपालिकेच्या मालकीची जागा गेल्या काही वर्षांपासून बेकायदेशीररित्या अतिक्रमित करण्यात आलेली असणे, सदर जागेवर १९७०-८० च्या दशकात राहणाऱ्या नागरिकांचे नियोजनबद्ध पुनर्वसन श्रमिकनगर येथे करण्यात आले असणे, मात्र त्यानंतर या जागेवर काही समाजकंटकांनी बेकायदेशीररित्या कब्जा करून कोणताही कर किंवा महसूल न भरता वापर सुरू ठेवला असणे, यापूर्वीच्या काही लोकप्रतिनिधींनी या अतिक्रमणाकडे दुर्लक्ष केल्यामुळे किंवा त्याला अप्रत्यक्ष संरक्षण दिल्यामुळे नगरपालिकेचे मोठ्या प्रमाणात आर्थिक नुकसान झाले असणे, प्रत्यक्षात या जागेवर नगरपालिकेचे शॉपिंग सेंटर किंवा इतर उत्पन्नवर्धक प्रकल्प उभारले असते तर स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या उत्पन्नात लक्षणीय वाढ झाली असती, तसेच या परिसरात काहीवेळा कायदा व सुव्यवस्थेच्या समस्या निर्माण झाल्याच्या घटना समोर आल्या असून त्यामुळे स्थानिक नागरिकांमध्ये असुरक्षिततेची भावना निर्माण झाली असणे, मात्र प्रशासनाकडून या गंभीर बाबीकडे पुरेसे लक्ष दिले जात नसल्याने नागरिकांमध्ये शासनाविषयी निर्माण झालेली तीव्र नाराजी व असंतोषाची भावना, या गंभीर प्रकरणी शासनाने हस्तक्षेप करुन तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(७) श्री. सुनिल प्रभू, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"भिवंडी (जि. ठाणे) तालुक्यातील पिळंझे खुर्द येथील जेएमडी एंटरप्रायजेस या कंपनीने हजारो ब्रास खनिजांचे खाणीतून उत्खनन करुन, तस्करी व विक्री केल्याप्रकरणी सदरहू कंपनीला १० कोटी रुपयांची रॉयल्टी व दंड वसूलीचा आदेश पारित केल्याचा प्रकार नुकताच उघडकीस येणे, अशा प्रकारे याच तालुक्यातील डभाड-करमाळे, पिळंझे खुर्द, साखरोली, दुगडफाटा, भरे, वशेरे आदी गावातील खाणीतील खनिजाची बेकायदा उत्खनन व विक्री प्रकरणाची चौकशी केल्यास मोठया प्रमाणात महसूलाचे अर्थिक नुकसान झाल्याचे निदर्शनास येणार असणे, ठाणे, रायगड, पालघर या तीन जिल्हयात अनुक्रमे ३००, २००, ४०० मिळून ७०० दगडखाणी व स्टोन क्रशर प्रकल्प शासनाची परवानगी न घेता बेकायदेशीररित्या सुरु असणे, या खाणींमधील हजारो ब्रास खनिजाचे उत्खनन करुन महसूल, खाण, प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, पोलीस व वाहतूक विभागाच्या सबंधित अधिकाऱ्यांबरोबर अर्थिक संगनमत करुन व खनिजाची बेकायदेशीररित्या विक्री करुन शासनाच्या कोटयवधी रुपयांचे अर्थिक महसूलाचे नुकसान करण्यात येणे, सदरहू खाण व स्टोन क्रशर मालकांनी उत्खनन भाडेपट्टा, (पर्यावरण परवाना) ई-ट्रान्झिट पास, जमीन मालकी हक्काचे पुरावे व भूमालकाची लेखी संमती तसेच उत्खननाचे मंजूर प्रमाण व कालावधी याबाबतची शासनाची कोणतीही परवानगी न घेता, स्फोटके वापरण्याची परवानगी न घेता, बेकायदा खनिजाचे उत्खनन करुन, तस्करी, वाहतूक आणि विक्री

करण्यात येत असणे, याकडे झालेले शासनाचे अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(८) सर्वश्री. रामदास मसराम, संजय मेश्राम, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"गडचिरोली जिल्ह्यातील आधारभूत धान खरेदी केंद्रावर श्री. तीवाडे, जिल्हा पणन अधिकारी, गडचिरोली यांच्या आशीर्वादाने मोठ्या प्रमाणावर अनियमितता होणे, सन २०२१-२२ मध्ये मौजा कासावी व आष्टा तालुका आरमोरी येथे सिंचनाची कोणतीही सोय नसताना उन्हाळी पिक दाखवून एकाच परिवारातील ८ दारिद्रय रेषेखालील शेतकरी जे संजय गांधी निराधार योजनेचे लाभार्थी असणे व बी.पी.एल.धारक असलेल्या शेतकऱ्यांच्या खात्यावर लाखो रुपये जमा करणे, चार्मोशी तालुक्यातील भूमीहीन व्यक्तींच्या नावे शेतकरी दर्शवून हजारो रुपये बोनस स्वरूपात देणे, खरेदी विक्री संस्था चार्मोशी यांनी सन २०२४-२५ मध्ये धान खरेदी बोनस घोटाळ्या प्रकरणी जिल्हाधिकारी, गडचिरोली यांनी सदर अधिकाऱ्यास फौजदारी गुन्हा दाखल करावयाचे निर्देश देऊनही हेतूपुरस्सर दुर्लक्ष करणे, धान वाहतुकीसाठी जीपीएस प्रणालीचा वापर न करणे, श्री. तीवाडे चंद्रपूर जिल्हा प्रभारी पणन अधिकारी असताना तेथेही त्यांनी अनियमितता केली असणे,या अधिकाऱ्यांनी मोठ्या प्रमाणात आधारभूत खरेदी केंद्राच्या व खरेदी विक्री सहकारी संस्थांच्या माध्यमातून अपसंपदा जमा केलेली असणे, त्यामुळे त्यांचे तात्काळ निलंबन करून भारतीय प्रशासकीय सेवाद्वारा नियुक्त अधिकारी यांचे मार्फत २०२०-२१ ते आजपर्यंतच्या कामकाजाची तसेच त्यांच्या संपत्तीची चौकशी करणेबाबतची मागणी असतानाही शासनाकडून कारवाईस होत असलेला विलंब, परिणामी जनतेत पसरलेले असंतोषाचे वातावरण, याबाबत शासनाने करावयाची तातडीची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(९) श्री. ज्ञानेश्वर कटके, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे जलसंपदा (गोदावरी व कृष्णा खोरे विकास महामंडळ) मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"जलसंपदा विभागाकडून शेतकऱ्यांच्या उपसा जलसिंचन योजनेला हवेली (जि.पुणे) तालुक्यातील नदी तीरावरील हिंगणागाव, खामगाव टेक, टिळेकरवाडी, भवरापूर, अष्टापूर, शिंदेवाडी, शिरसवाडी, बिवरी, वाडेबोल्हाई, कारेगावमुळ, पेठनायगाव, थेऊर, मांजरी ब्रु., मांजरी खुर्द, प्रयागधाम,कोळवडी साष्टे, केसनंद, आव्हाडवाडी या गावातील ग्रामपंचायतींना जलमापक यंत्र बसविण्याबाबत लेखी सूचना झालेली असणे, जलसंपदा विभागाने पुणे महानगरपालिकेला मोबदला घेऊन पाणी पुरविणे, ज्या पाण्यावर पाणीपट्टी मोबदला घेतला तेच दुषित केमिकलयुक्त टाकाऊ घाण पाणी ड्रेनेजमधून नदीत सोडणे, त्याच रसायनमिश्रित घाण पाण्यावर पुन्हा जलमापक यंत्र लावून दुसऱ्यांदा शेतकऱ्यांकडून पाणीपट्टी आकारण्यात येणे, सदरील केमिकलयुक्त पाण्यामुळे शेतकऱ्यांच्या जमिनी नापिकी होऊन शेती उद्योग

धोक्यात आला असणे, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने मुळा-मुठा नदीच्या पाण्याची गुणवत्ता तपासून अहवाल सादर केला असता ही नदी प्रदुषणाच्या विळख्यात सापडली असल्याचे व गटारगंगा झाल्याचे अहवालात नमूद केलेले असणे, याबाबत शासनाने अद्यापपर्यंत कुठलाही निर्णय न घेतल्यामुळे शेतकऱ्यांमध्ये पसरलेला असंतोष व संतापाची भावना, यावर शासनाने तातडीने निर्णय घेऊन करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

पाच : अल्पकालीन चर्चा (म.वि.स. नियम १०१ अन्वये) :-

(बुधवार, दिनांक १८ मार्च, २०२६ रोजी दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या म.वि.स. नियम १०१ अन्वये अल्पकालीन चर्चेच्या सूचना)

(१) सर्वश्री. संजय केळकर, निलेश राणे, शेखर निकम, प्रशांत ठाकूर, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीवर चर्चा उपस्थित करतील :- (मंत्र्यांचे उत्तर)

"राज्यात कोकण विभागाला (रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग) लाभलेले नैसर्गिक सौंदर्य, समुद्रकिनारे, डोंगररांगा आणि सांस्कृतिक वैशिष्टयांमुळे पर्यटकांचे प्रमुख आकर्षण केंद्र ठरले असणे, कोकणात विशेषतः मुख्यमंत्री कृषी आणि अन्न प्रक्रिया योजना, फळ प्रक्रिया योजना, अन्न प्रक्रिया उद्योग इत्यादींना कृत्रिम बुध्दिमतेची सांगड घालून काजु बोंडापासून अल्कोहोल निर्मिती, आंब्यासारखे नगदी व निर्यातक्षम उत्पन्न व मच्छिमारी इत्यादींमुळे रोजगार निर्मिती झाली असणे, अपूर्ण पायाभुत सुविधा, वारंवार होणारी पूरस्थिती, औद्योगिक गुंतवणूकीचा अभाव व युवकांचे स्थलांतर या प्रमुख आव्हानांना सामोरे जाण्यासाठी कोकण विकास आराखडा तयार करण्याची आवश्यकता, देशी गोवंश संवर्धन, 'कोकण कपिला' प्रसार व ब्रिडींग सेंटरसाठी विशेष अनुदान देण्याची आवश्यकता, कोकण कृषी विद्यापीठांतील रिक्त पदे भरण्याची आवश्यकता, या विद्यापीठांतर्गत पदव्युत्तर कृषी शिक्षण संस्था स्थापन करण्याची आवश्यकता, आसाम राज्याच्या धर्तीवर सार्वजनिक बांधकाम विभागामध्ये किमान १० टक्के बांबु उत्पादन आरक्षित करण्याचे धोरण राबविण्याची आवश्यकता, मुंबई-गोवा महामार्गाचे उर्वरित काम पुढील १ वर्षांत पूर्ण करण्याच्यादृष्टीने शासनाने कालबध्द कार्यक्रम जाहिर करण्याची आवश्यकता, या महामार्गावर प्रत्येक २५ कि.मी. अंतरावर ट्रॉमा केअर सुविधा उपलब्ध करण्याची आवश्यकता, नर्सिंग कॉलेज आणि मरिन टॅक्नोलॉजी कॉलेज सुरु करण्याची आवश्यकता, कोकणातील धार्मिक स्थळांचा पुनर्विकास करण्याची आवश्यकता, वन्यजीव प्राण्यांपासून शेतीचे नुकसान टाळण्यासाठी सह्याद्री संवर्धन प्रकल्प पूर्ण क्षमतेने राबविण्याची आवश्यकता, डोंगराळ भागातील पाण्याचे व्यवस्थापन करण्याची आवश्यकता, सौरऊर्जेचे प्रलंबित प्रस्ताव तातडीने निकालात काढण्याची आवश्यकता, आयटी पार्क उभारुन युवकांसाठी स्थानिक पातळीवर रोजगार उपलब्ध करण्याची आवश्यकता, अत्याधुनिक सुपर स्पेशालिटी रुग्णालय शासन स्तरावर उभारण्याची आवश्यकता, आपत्कालीन परिस्थितीसाठी एअर ॲम्बुलन्स सेवा सुरु करण्याची आवश्यकता, कोकणचा कॅलिफोर्निया करण्याकरिता

कोकण विकास प्रकल्पाचे मार्गदर्शन व उचित कार्यवाहीसाठी मा. मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली उच्चस्तरीय समिती स्थापन करण्याची आवश्यकता, सर्वसामान्य नागरिकांना उचित माहिती मिळावी यासाठी सार्वजनिक ऑनलाईन डॅशबोर्ड उपलब्ध करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२) **सर्वश्री. भास्कर जाधव, आदित्य ठाकरे, सुनिल प्रभु, अजय चौधरी, अनंत (बाळा) नर, महेश सावंत, हारुन खान, वि.स.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीवर चर्चा उपस्थित करतील :- (मंत्र्यांचे उत्तर)**

"कोकणात पर्यटन व मत्स्य व्यवसाय विकास प्रकल्पांची घोषणा होऊनही न झालेली पूर्तता, गेल्या ८ ते १० वर्षापासून कोकणात सततची वादळे, चक्रीवादळे, अतिवृष्टी, अवकाळी पाऊस इत्यादिमुळे आंबा, काजू इत्यादी फळबागायतदारांचे तसेच मच्छिमार व पर्यटन व्यवसायाचे झालेले नुकसान, शासनाकडून देण्यात येणारी तुटपुंजी मदत, गेल्या १८ वर्षापासून प्रलंबित असलेला मुंबई-गोवा राष्ट्रीय महामार्ग, ग्रीन फिल्ड महामार्गाची केवळ घोषणा, चिपळूण-कराड रखडलेला रेल्वे प्रकल्प, रासायनिक कारखान्यांमुळे नद्या, समुद्र व जमीनी प्रदुषित होणे, रोजगार नसल्यामुळे कोकणातील ५० टक्क्यांपेक्षा जास्त घरे बंद असणे, मत्स्य दुष्काळ व मच्छीमारांच्या कर्ज माफीकडे शासनाचे झालेले दुर्लक्ष, कोकणातील संपूर्ण किनारपट्टी सिडकोला देण्याचा घातलेला घाट, मुद्दाम वणवे लावून नष्ट होत असलेली वनसंपदा, माकडे व अन्य प्राण्यांपासून शेती व बागायतदारांचे होत असलेले नुकसान, जलजीवन मिशन योजनेचा कोकणात उडालेला बोजवारा, कोकणातील गेल्या २५ वर्षापासून प्रलंबित असलेले सिंचन प्रकल्प, बचत गटातील महिलांनी उत्पादित केलेल्या मालाला बाजारपेठ नसणे, कोकणासाठी स्वतंत्र वैधानिक विकास मंडळाचा प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असणे, कोकणच्या विकासासाठी अनेक समित्या नियुक्त होणे, सदर समित्यांच्या अहवालातील शिफारशीवर कोणतीही कार्यवाही न होणे, कोकणातील मुलभूत प्रश्नांविषयी शासनाने करावयाच्या उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया."

सहा : शासकीय विधेयके :

(अ) **कामगार मंत्र्यांचा प्रस्ताव (म.वि.स. नियम १५४ अन्वये) :-**

सन २०२५ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ८९ - महाराष्ट्र दुकाने व आस्थापना (नोकरीचे व सेवाशर्तीचे विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०२५ मागे घेण्यास सभागृहाची अनुमती मिळावी."

(ब) **पुर:स्थापनार्थ :-**

सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २७ - महाराष्ट्र कुळवहिवाट व शेतजमीन, कायदे (सुधारणा) विधेयक, २०२६

सात : (बुधवार, दिनांक १८ मार्च, २०२६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

सर्वश्री विजय वडेट्टीवार, आदित्य ठाकरे, जयंत पाटील, नाना पटोले, भास्कर जाधव, डॉ. जितेंद्र आव्हाड, डॉ. नितीन राऊत, सर्वश्री. सुनिल प्रभू, रोहित पवार, अमीन पटेल, दिलीप सोपल, संदिप क्षिरसागर, अस्लम शेख, अजय चौधरी, बापूसाहेब पठारे, अमित देशमुख, डॉ. राहुल पाटील, श्री रोहित पाटील, डॉ. विश्वजीत कदम, सर्वश्री कैलास घाडगे-पाटील, उत्तमराव जानकर, अमित झनक, सुनिल राऊत, नारायण पाटील, विकास ठाकरे, संजय पोतनीस, अभिजीत पाटील, शिरीषकुमार नाईक, नितीन देशमुख, राजू खरे, संजय मेश्राम, वरुण सरदेसाई, डॉ. ज्योती गायकवाड, सर्वश्री साजिद खान पठाण, अनंत (बाळा) नर, हेमंत ओगले, हारुन खान, रामदास मसराम, महेश सावंत, अनिल मांगुळकर, प्रविण स्वामी, मनोज जामसुतकर, गजानन लवटे, सिध्दार्थ खरात, संजय देरकर, बाबाजी काळे, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव : (चर्चा पुढे सुरु व मंत्र्यांचे उत्तर)

"राज्यातील सार्वजनिक आरोग्य विभागात २०२६ पासून 'मोफत उपचार' सेवा बंद होऊन केसपेपर व शस्त्रक्रियांसाठी शुल्क आकारणी सुरू झाल्याने गरीब रुग्णांचे हाल होत असणे, त्यातच औषधांचा, विशेषतः प्रतिजैविके आणि मनोरुग्णांच्या गोळ्यांचा १.५ वर्षापासून असलेला तुटवडा चिंतेचा विषय असणे, १,४०० हून अधिक डॉक्टरांची रिक्त पदे आणि भूलतज्ज्ञांच्या अभावामुळे ग्रामीण भागातील गर्भवती महिलांना शेजारील राज्यांत उपचारार्थ जावे लागत असणे, अनेक ग्रामीण रुग्णालयांची गळकी छते, अस्वच्छता आणि फायर एनओसीचा अभाव यामुळे रुग्णांची सुरक्षा धोक्यात आली असणे, राज्यातील औषधी पुरवठ्यामध्ये होत असलेली अनियमितता, प्राथमिक आरोग्यकेंद्र, उपकेंद्र यांची झालेली बिकट परिस्थिती, काही ठराविक औषधांसाठी खरेदी होणे, १०८ वरील रुग्णवाहिका वेळेवर उपलब्ध न होणे, पुण्यातील बी.जे.वैद्यकीय महाविद्यालय (ससून रुग्णालय), नागपूर येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय आणि मुंबईतील ग्रँट मेडीकल कॉलेज (जे.जे.रुग्णालय) या तीन शासकीय महाविद्यालयांना स्वायत्ततेचा दर्जा देण्याबाबत मा. मुख्यमंत्री यांनी दिनांक ०८ ऑगस्ट, २०२५ रोजी वैद्यकीय शिक्षण विभागाच्या सचिवांना दिलेल्या सूचना, यासंदर्भात वैद्यकीय शिक्षण विभागाने अद्यापपर्यंत समितीची स्थापना न करणे, राज्यातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालये शासनाच्या अखत्यारीत असून विद्यार्थ्यांच्या परिक्षा घेणे व पदवी देण्याची जबाबदारी महाराष्ट्र आरोग्य विद्यापीठ (नाशिक) यांच्याकडे असणे, स्वायतत्ता दिल्यास दोन्ही बाबी एकाच यंत्रणेकडे राहणार असणे, फलटण (जि.सातारा) येथील शासकीय रुग्णालयातील एका महिला डॉक्टरनी माहे ऑक्टोबर, २०२५ मध्ये हॉटेलमध्ये गळफास घेऊन केलेली आत्महत्या, आत्महत्या करण्यापूर्वी महिला डॉक्टरांनी दोन आरोपींची उघड केलेली नावे, यासंदर्भात एसआयटी आणि न्यायिक चौकशी

करण्याचा शासनाने घेतलेला निर्णय, दोन्ही चौकशी त्वरीत पूर्ण करुन आरोपीस कडक शिक्षा देण्याची आवश्यकता, राज्यात विशेषत: ग्रामीण भागातील महिला वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या सुरक्षिततेसाठी शासनाने करावयाची उपाययोजना,तसेच राज्यातील रस्त्यांची स्थितीही दयनीय असणे, ग्रामीण भागातील रस्त्यांची निधी अभावी झालेली दुरवस्था, शहरी भागात काँक्रीटीकरणाच्या कामांमुळे वाहतूक कोंडी वाढली असून घोडबंदर रस्ता अपघातांचा सापळा बनला असणे, निकृष्ट डांबरीकरण, अवजड वाहतूक आणि विविध विभागांमधील समन्वयाअभावी नवीन रस्तेही लवकर खराब होत असणे, यामुळे नागरिकांना मणक्याचे आजार जडत असून इंधन आणि वाहनांच्या दुरुस्तीवर मोठा खर्च होत असणे, मुंबई - पुणे एक्सप्रेसवेवर ३० तास वाहतूक ठप्प होणे व अन्न-पाण्याविना नागरिकांचे अतोनात हाल होणे, राज्यातील शासकीय व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या शाळांमध्ये मोठ्या प्रमाणावर शिक्षकांची पदे रिक्त असल्याने अध्यापन कार्यावर परिणाम होत असणे, शासनाने कंत्राटी पद्धतीने शिक्षक भरती पुन्हा सुरु करण्याचा निर्णय घेणे, याला शिक्षक संघटना व विविध संघटनांकडून तीव्र विरोध होत असणे, कंत्राटी भरतीमुळे शिक्षकांना नोकरीची हमी, वेतनातील समता व सेवा स्थैर्य मिळत नसणे, त्यामुळे राज्यातील विद्यार्थ्यांना गुणवत्तापूर्ण शिक्षण मिळत नसणे, गुणवत्ता पुर्ण शिक्षण विद्यार्थ्यांना मिळण्यासाठी कंत्राटी पद्धतीने शिक्षकांची नियुक्ती करण्याऐवजी कायमस्वरुपी पद्धतीने शिक्षकांची नियुक्ती करण्यात यावी, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

आठ : **(बुधवार, दिनांक १८ मार्च, २०२६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)**

सर्वश्री अमित साटम, रमेश बोरनारे, चेतन तुपे, योगेश सागर, अब्दुल सत्तार, अनिल पाटील, रणधीर सावरकर, अर्जुन खोतकर, राजकुमार बडोले, प्रविण दटके, दिपक केसरकर, शेखर निकम, अतुल भातखळकर, डॉ. तानाजी सावंत, सर्वश्री प्रतापराव पाटील-चिखलीकर, संभाजी पाटील-निलंगेकर, राजेंद्र गावित, संजय बनसोडे, सुधीर मुनगंटीवार, विजय शिवतारे, राजेश विटेकर, मिहीर कोटेचा, राजेश क्षिरसागर, श्रीमती सुलभा खोडके, सर्वश्री सिध्दार्थ शिरोळे, प्रदिप जैस्वाल, श्रीमती सरोज अहिरे, श्री. संजय उपाध्याय, डॉ. बालाजी किणीकर, श्रीमती सना मलिक, सर्वश्री मोहन मते, विलास तरे, शंकर मांडेकर, श्रीमती देवयानी फरांदे, सर्वश्री चंद्रदीप नरके, प्रकाश सोळंके, प्रकाश सुर्वे, अतुलबाबा भोसले, नरेंद्र भोंडेकर, प्रशांत ठाकूर, मंगेश कुडाळकर, अभिमन्यु पवार, किशोर पाटील, रविंद्र चव्हाण, रविशेठ पाटील, निलेश राणे, संजय केळकर, तुकाराम काते, श्रीमती मनिषा चौधरी, सर्वश्री अशोक पाटील, कृष्णा खोपडे, शरददादा सोनावणे, महेश बालदी, बालाजी कल्याणकर, महेश लांडगे, सुहास कांदे, शंकर जगताप, श्रीमती मंजुळा गावित, डॉ. मिलिंद नरोटे, सर्वश्री महेंद्र थोरवे, करण देवतळे, महेंद्र दळवी, पराग शाह,

चंद्रकांत पाटील, ॲड. पराग अळवणी, सर्वश्री संतोष बांगर, बबनराव लोणीकर, विश्वनाथ भोईर, प्रशांत बंब, राम कदम, दिलीप लांडे, कालिदास कोळंबकर, महेश शिंदे, श्रीमती सीमा हिरे, सर्वश्री आमश्या पाडवी, अनुपभैय्या अग्रवाल, हिकमत उढाण, विक्रम पाचपुते, बाबुराव कदम-कोहळीकर, ॲड. श्रीजया चव्हाण, सर्वश्री अमोल खताळ, सुरेश भोळे, श्रीमती रंजना जाधव, सर्वश्री अमोल जावळे, आनंद तिडके, राहूल कुल, मुरजी पटेल, देवेंद्र कोठे, अमोल पाटील, सत्यजित देशमुख, सुहास बाबर, समीर कुणावार, राजेश मोरे, देवराव भोंगळे, विठ्ठल लंघे, डॉ. राहूल आहेर, सर्वश्री किरण सामंत, नारायण कुचे, शिवाजी पाटील, प्रताप अडसड, मंगेश चव्हाण, डॉ. अशोकराव माने, डॉ. सुरेश खाडे, सर्वश्री सुनिल कांबळे, अमल महाडिक, सचिन कल्याण-शेट्टी, प्रकाश भारसाकळे, चरणसिंग ठाकूर, बंटी भांगडिया, राजेश पवार, श्रीमती अनुराधा चव्हाण, श्री. विनोद अग्रवाल, श्रीमती मोनिका राजळे, सर्वश्री किसन कथोरे, राजन नाईक, सर्वश्रीमती विद्या ठाकूर, श्वेता महाले, श्री. सुरेश धस, ॲड. राहुल ढिकले, सर्वश्री राघवेंद्र पाटील, सुभाष देशमुख, समाधान आवताडे, मनोज घोरपडे, चैनसुख संचेती, डॉ. संजय कुटे, सर्वश्री राजु तोडसाम, प्रविण तायडे, डॉ. आशिष देशमुख, सर्वश्री राजेश बकाने, तानाजी मुटकुळे, जितेश अंतापुरकर, श्रीमती मंदा म्हात्रे, श्री.नरेंद्र मेहता, सर्वश्रीमती स्नेहा दुबे, सुलभा गायकवाड, सर्वश्री हरिश्चंद्र भोये, राजेश पाडवी, दिलीप बोरसे, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :-

"दावोसमध्ये आयोजित वर्ल्ड इकॉनॉमिक फोरममध्ये राज्याच्या मुख्यमंत्री महोदयांच्या नेतृत्वात ३० लाख कोटी रुपयांच्या गुंतवणूकीचे झालेले करार व दिवंगत उपमुख्यमंत्री तथा तत्कालीन अर्थमंत्री यांचे आर्थिक नियोजन व योगदान, मा.उपमुख्यमंत्री तथा नगरविकास व गृहनिर्माण मंत्री यांची दूरदृष्टी यामुळे महाराष्ट्र 'गुंतवणूकीचे पावर हाऊस' झाले असणे, यापैकी ८३ टक्के करारामध्ये १८ देशांमधून थेट परकीय गुंतवणूक राज्यात येणार असणे, टाटांसोबत देशातील पहिली इनोव्हेशन सिटी मुंबईजवळ तयार करण्याचे प्रयोजन असणे, मुंबईत सर्क्युलर इकॉनॉमी तयार करण्याचे प्रस्तावित असून त्यामुळे मुंबईतील पाणी, हवा यांचे प्रश्न सोडविणे शक्य होणार असणे, रायगड-पेण ग्रोथ सेंटरची घोषणा दावोसमध्ये करण्यात आली असल्याने यात रुपये १ लाख कोटींची गुंतवणूक अपेक्षित असणे, राज्यातील एकूण गुंतवणूकीमधून ४० लाख रोजगार निर्मितीचे उद्दीष्ट साध्य होणार असणे, छत्रपती संभाजीनगर महाराष्ट्राचे दुसरे ऑटोमोबाईल हब होणार असणे, ग्रीन हायड्रोजन क्षेत्रात राज्याने तब्बल ५ लाख कोटींचे करार केले असणे, कृत्रिम बुध्दीमत्तेच्या क्षेत्रात जागतिक महासत्ता असलेल्या एनव्हीडियाशी झालेली चर्चा महाराष्ट्राला डिजिटल कॅपिटल बनविण्याचे पाऊल असणे, गडचिरोली ते नागपूर पर्यंतचा पट्टा पोलाद आणि अक्षय ऊर्जेचे हब बनणार असणे, कोकणात पर्यटनासोबतच 'लॉजिस्टिक हब' म्हणून कोकणची नवीन ओळख होणार

असणे, राज्यात होणाऱ्या हवामान बदलास कोळसा, पेट्रोल, डिझेल अशा जीवाश्म इंधनापासूनची ऊर्जा निर्मिती कारण असणे, सर्व जिल्हयांसाठी आणि शहरांसाठी वातावरणीय कृती आराखडे तयार करण्यात येत असणे, त्याकरिता वातावरणीय कृती कक्ष स्थापन करण्यात आले असणे, राज्य प्रदूषणमुक्त करण्याकरिता विद्युत वाहन धोरण जाहिर करुन विद्युत वाहनधारकांना टोलमुक्त करुन विद्युत गाड्यांच्या वापरासाठी प्रवृत्त करण्यात आले असणे, मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली पर्यावरण व शाश्वत विकास टास्क फोर्स गठीत करण्यात आला असणे, 'माझी वसुंधरा अभियान' राबविण्यासाठी पर्यावरण व वातावरणीय विभागाकडून देवराई फाऊंडेशन, पुणे या संस्थेसोबत सामंजस्य करार करण्यात येणे, या कराराद्वारे प्रत्येक तालुक्यामध्ये किमान १ मानवनिर्मित देवराई व घनवन तयार करण्यात येणे, औद्योगिक क्षेत्रात परकिय गुंतवणूक व कृत्रिम बुध्दीमतेच्या माध्यमातून रोजगार निर्मिती करण्याचा होत असलेला प्रयत्न आणि पर्यावरणपूरक वातावरण निर्मिती करण्याकडे होत असलेली वाटचाल अधिक गतीमान करण्यासाठी करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

नऊ : (बुधवार, दिनांक १८ मार्च, २०२६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

सर्वश्री जयंत पाटील, आदित्य ठाकरे, विजय वडेट्टीवार, डॉ. जितेंद्र आव्हाड, सर्वश्री भास्कर जाधव, नाना पटोले, रोहित पवार, सुनिल प्रभू, डॉ. नितिन राऊत, सर्वश्री संदिप क्षीरसागर, दिलीप सोपल, अमिन पटेल, बापूसाहेब पठारे, अजय चौधरी, संजय मेश्राम, रोहित पाटील, डॉ. राहूल पाटील, सर्वश्री अस्लम शेख, उत्तमराव जानकर, कैलास घाडगे-पाटील, अमित देशमुख, नारायण पाटील, सुनिल राऊत, डॉ. विश्वजीत कदम, सर्वश्री अभिजीत पाटील, संजय पोतनीस, अमित झनक, राजू खरे, नितीन देशमुख, विकास ठाकरे, वरुण सरदेसाई, शिरीषकुमार नाईक, डॉ. ज्योती गायकवाड, सर्वश्री अनंत (बाळा) नर, साजिद खान पठाण, हारुन खान, हेमंत ओगले, महेश सावंत, रामदास मसराम, प्रविण स्वामी, अनिल मांगुळकर, मनोज जामसुतकर, गजानन लवटे, सिध्दार्थ खरात, संजय देरकर, बाबाजी काळे, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :-

"दिनांक २८ जानेवारी, २०२६ रोजी M/S VSR Ventures Pvt. Ltd. संचालित खाजगी विमानाच्या अपघातात राज्याचे तत्कालीन मा. उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचा झालेला दुर्देवी मृत्यू, या संपूर्ण अपघाताची सखोल चौकशी करण्याची नितांत आवश्यकता, पिंपरी चिंचवड येथे बलात्कार, खून, चोरी, दरोडा इत्यादी १२३ गुन्ह्यांची नोंद झालेली असणे, राज्यात लहान बालकांच्या अपहरणात भयंकर वाढ झालेली असून त्यामुळे पालकांत पसरलेले भितीचे वातावरण, लहान बालिकांवर करण्यात येत असलेले बलात्कार, बदलापूर येथे पुन्हा चार वर्षीय बालिकेवर बलात्कार केल्याची घटना नुकतीच उघडकीस येणे, “स्पा” च्या नावाखाली राज्यात ठिकठिकाणी सुरु असलेला देह विक्रिचा व्यवसाय,

राज्यात ऑनलाईन जुगार मोठ्या प्रमाणात सुरु असून शहरी भागाबरोबरच ग्रामीण भागात सुद्धा या जुगाराचे लोण पसरलेले असणे, ड्रग्स व अंमली पदार्थांच्या विक्रीवर तात्काळ कारवाई करण्याची आवश्यकता, पालघर जिल्ह्यातील वाडा तालुक्यातील गारगाव येथील एका वीस वर्षीय तरुणीची तीन लाख रुपयांना विक्री केल्याची घटना नुकतीच उघडकीस येणे, राज्यातील महिलांवर वाढत्या अत्याचाराच्या घटनांमुळे महिलावर्गात पसरलेले भितीचे वातावरण, यांना आळा घालणाऱ्या व महिलांना कायदेशीर संरक्षण देणाऱ्या शक्ती कायद्याची अद्यापही अंमलबजावणी करण्यात न येणे, एकंदरीतच राज्यातील कायदा सुव्यवस्थेचा उडालेला बोजवारा, पोलिस प्रशासनावरील शासनाचे सुटलेले नियंत्रण, महावितरण कंपनीच्या राज्यातील जालना, छत्रपती संभाजी नगर, नांदेड, परभणी, हिंगोली, वाशिम, अकोला, बुलढाणा, यवतमाळ, सोलापूर, धाराशिव इत्यादी जिल्ह्यातील मंडळ कार्यालये खाजगी कंपन्यांना देण्याचा निर्णय दिनांक १५ डिसेंबर, २०२५ रोजी घेण्यात येणे, महाराष्ट्र स्टेट इलेक्ट्रिकल वर्कर्स फेडरेशनने सदर निर्णयास केलेला तीव्र विरोध, नागपूर, जळगाव व छत्रपती संभाजी नगर जिल्ह्यातील खाजगी विद्युत कंपन्यांनी कराराच्या मुदतीआधीच कामे सोडून देणे, ओरिसा व उत्तर प्रदेशमध्येही खाजगी विद्युत कंपन्यांनी वीज वितरणामधून माघार घेणे, असे असतांनाही राज्यात विद्युत कंपनीच्या खाजगीकरणाचा आग्रह असणे, पश्चिम महाराष्ट्रात ३११ कोटी रुपयांची विद्युतमंडळाची थकबाकी असणे, “मागेल त्याला कृषी सौरपंप” योजनेच्या लाभासाठी निवड झाल्यानंतर पैसे भरुनही सौरपंप मिळत नसल्याने राज्यातील सुमारे अडीच लाख शेतकरी त्रस्त असणे, मुंबई शहराच्या पूर्व व पश्चिम उपनगरांमध्ये ६० ते ७० वर्षापूर्वीच्या अनेक जुन्या व जीर्ण झालेल्या अनेक चाळी/इमारती असणे, मुंबई शहराप्रमाणे उपनगरांसाठी इमारत व घर दुरुस्ती मंडळ नसणे, त्या इमारती केव्हाही कोसळण्याच्या स्थितीत असणे, या इमारतीमध्ये राहणाऱ्या नागरिकांचे जीवन धोक्यात आलेले असणे, एसआरए योजनांमध्ये अशा जुन्या चाळीतील वरच्या मजल्यावरील रहिवाश्यांना सामावून घेण्यात येत नसणे, ज्यामुळे पुनर्विकासामध्ये येणाऱ्या प्रचंड अडचणी, राज्यातील विविध शासकीय विभागांमध्ये वाढत चाललेल्या भ्रष्टाचाराच्या घटनांमुळे प्रशासनावरील जनतेचा विश्वास ढासळत असणे, महसूल, बांधकाम, आरोग्य, शिक्षण, नगरविकास, सामाजिक न्याय, जलसंधारण तसेच इतर अनेक विभागांमध्ये कामे मंजूर करण्यासाठी, परवाने देण्यासाठी, कंत्राटे देण्यासाठी तसेच विविध शासकीय योजनांचा लाभ मिळवून देण्यासाठी मोठ्या प्रमाणावर अनियमितता होत असल्याच्या तक्रारी वारंवार समोर येत असणे, अनेक प्रकरणांमध्ये भ्रष्टाचार उघडकीस येऊनही दोषी अधिकाऱ्यांवर कठोर कारवाई होत नसल्याने अशा प्रकारांना प्रोत्साहन मिळत असल्याची भावना नागरिकांमध्ये निर्माण होणे, शासनाच्या औषध खरेदीत होत असलेली अनियमितता आणि भ्रष्टाचार, तसेच महानगरपालिका व नगरपालिका क्षेत्रात होत असलेला भ्रष्टाचार, परिणामी सर्वसामान्य नागरिकांना शासकीय कामांसाठी मोठ्या त्रासाला सामोरे जावे लागत असून

शासनाच्या पारदर्शकतेवर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले असणे, राज्यातील विविध विभागांमध्ये होत असलेल्या भ्रष्टाचाराच्या घटनांची उच्चस्तरीय चौकशी करून दोषींवर कठोर कारवाई करण्याबाबत तसेच प्रशासनात पारदर्शकता व जबाबदारी निश्चित करण्याची आवश्यकता, याबाबत राज्य शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही."

दहा : (बुधवार, दिनांक १८ मार्च, २०२६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

सर्वश्री अतुल भातखळकर, रमेश बोरनारे, अनिल पाटील, रणधीर सावरकर, अब्दुल सत्तार, मनोज कायंदे, संजय केळकर, अर्जुन खोतकर, श्रीमती सुलभा खोडके, सर्वश्री योगेश सागर, दिपक केसरकर, राजकुमार बडोले, सुधीर मुनगंटीवार, डॉ. तानाजी सावंत, सर्वश्री प्रतापराव पाटील-चिखलीकर, रविंद्र चव्हाण, राजेंद्र गावित, चंद्रकांत नवघरे, डॉ. संजय कुटे, सर्वश्री विजय शिवतारे, राजेश विटेकर, प्रविण दटके, राजेश क्षिरसागर, नितीन पवार, अमित साटम, प्रदिप जैस्वाल, श्रीमती सरोज अहिरे, श्री बबनराव लोणीकर, डॉ. बालाजी किणीकर, सर्वश्री शंकर मांडेकर, सुमित वानखेडे, विलास तरे, सुनिल शेळके, संजय उपाध्याय, चंद्रदीप नरके, चेतन तुपे, सुरेश धस, नरेंद्र भोंडेकर, डॉ. किरण लहामटे, सर्वश्री प्रशांत ठाकूर, मंगेश कुडाळकर, सचिन पाटील, सत्यजित देशमुख, किशोर पाटील, शेखर निकम, विजय देशमुख, शांताराम मोरे, संजय बनसोडे, श्रीमती मनिषा चौधरी, सर्वश्री प्रकाश सुर्वे, प्रकाश सोळंके, श्रीमती सीमा हिरे, सर्वश्री निलेश राणे, हरिष पिंपळे, अशोक पाटील, सुरेश भोळे, शरददादा सोनावणे, श्रीमती देवयानी फरांदे, सर्वश्री बालाजी कल्याणकर, सुहास कांदे, दिलीप बोरसे, संजय गायकवाड, सर्वश्रीमती मोनिका राजळे, मंजुळा गावित, सर्वश्री राजेश पाडवी, महेंद्र थोरवे, विक्रम पाचपुते, महेंद्र दळवी, अनुपभैय्या अग्रवाल, चंद्रकांत पाटील, मंगेश चव्हाण, संतोष बांगर, गोपिचंद पडळकर, दिलीप लांडे, ॲड. राहुल ढिकले, श्री. महेश शिंदे, डॉ. सुरेश खाडे, सर्वश्री आमश्या पाडवी, सुभाष देशमुख, हिकमत उढाण, भिमराव तापकीर, बाबुराव कदम-कोहळीकर, सुनिल कांबळे, अमोल खताळ, सिध्दार्थ शिरोळे, श्रीमती रंजना जाधव, सर्वश्री अतुल भोसले, आनंद तिडके, शंकर जगताप, मुरजी पटेल, राहूल कुल, अमोल पाटील, समाधान आवताडे, देवेंद्र कोठे, सुहास बाबर, प्रशांत बंब, विलास भुमरे, संभाजी पाटील-निलंगेकर, राजेश मोरे, नारायण कुचे, विठ्ठल लंघे, संतोष दानवे, किरण सामंत, प्रकाश भारसाकळे, सचिन कल्याण-शेट्टी, अशोकराव माने, चैनसुख संचेती, श्रीमती श्वेता महाले, सर्वश्री प्रताप अडसड, शिवाजी पाटील, श्याम खोडे, मोहन मते, राजु तोडसाम, ॲड. पराग अळवणी, सर्वश्री समीर कुणावार, मिहीर कोटेचा, राजेश बकाने, चरणसिंग ठाकूर, देवराव भोंगळे, किशोर जोरगेवार, रत्नाकर गुट्टे, विनोद अग्रवाल, करण देवतळे, डॉ. मिलिंद नरोटे, श्री. राजेश पवार, ॲड. श्रीजया चव्हाण, श्रीमती नमिता मुंदडा, श्री. जितेश अंतापुरकर, श्रीमती मंदा म्हात्रे, श्री. राजन नाईक, श्रीमती स्नेहा दुबे, श्री. राम कदम, कॅप्टन आर. तमिल सेल्वन, सर्वश्री काशिराम पावरा, भीमराव केराम, राघवेंद्र पाटील, अमोल जावळे, सुधीर गाडगीळ, राहुल आवाडे, हेमंत रासने, प्रविण तायडे,

किसन वानखेडे, उमेश यावलकर, राजेश वानखडे, केवलराम काळे, कृष्णा खोपडे, समीर मेघे, बंटी भांगडिया, डॉ. आशिष देशमुख, सर्वश्री विजय रहांगडाले, संजय पुराम, डॉ. तुषार राठोड, सर्वश्री तानाजी मुटकुळे, रमेश कराड, श्रीमती अनुराधा चव्हाण, सर्वश्री नरेंद्र मेहता, महेश बालदी, श्रीमती सुलभा गायकवाड, श्री. हरिश्चंद्र भोये, श्रीमती विद्या ठाकूर, सर्वश्री रवी राणा, अमल महाडिक, मनोज घोरपडे, कुमार आयलानी, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :-

"महाराष्ट्राला निसर्गरम्य समुद्रकिनारा, प्राचीन लेण्या, गडकिल्ले, घनदाट वनसंपदा असा समृध्द वारसा लाभला असणे, पर्यटन क्षेत्रात खासगी गुंतवणूकीसाठी उत्साहवर्धक आणि अनुकुल वातावरण निर्माण करण्याकरिता 'पर्यटन धोरण-२०२४' जाहिर करण्यात आले असणे, येत्या १० वर्षांत पर्यटन क्षेत्रात १ लाख कोटी रुपयांची गुंतवणूक अपेक्षित असणे, सिंधुदुर्ग जिल्हयातील सागरी संग्रहालय, कृत्रिम प्रवाळ आणि पाणबुडी पर्यटन ही ७५ कोटी रुपये किंमतीची कामे प्रगतीपथावर असणे,मराठा मिलिटरी लँडस्केप संकल्पनेअंतर्गत राज्यातील १२ ऐतिहासिक गडकिल्ल्यांचा समावेश युनोस्कोच्या जागतिक वारसा नामांकन यादीत झाल्यामुळे राज्यातील गडकिल्ल्यांना जागतिक गौरवाचे कोंदण प्राप्त झाले असणे, जागतिक पर्यटक युनोस्को नामांकित गडकिल्ल्यांना भेटी देण्याचे प्रमाण वाढले असणे, किल्ले पर्यटनाला चालना देण्याकरिता राज्यातील ७५ ठिकाणी आधुनिक सोयी-सुविधांयुक्त पर्यटन माहिती व सुविधा केंद्रे स्थापन करण्याचा निर्णय घेण्यात आला असणे, नागपूरच्या भोसले घराण्याचे संस्थापक राजे रघुजी भोसले यांची ऐतिहासिक दस्तावेज असलेली तलवार राज्य शासनाने एका मध्यस्थामार्फत जवळपास ४७.१५ लाख रुपयांमध्ये लंडनमधून खरेदी करुन राज्यात आणली असणे, १०० वर्षांहून अधिक मोठी परंपरा असलेल्या सार्वजनिक गणेशोत्सवाला 'महाराष्ट्र राज्य महोत्सव' म्हणून घोषित करण्यात आले असणे, पर्यटन व्यवसाय सुरु करु इच्छिणाऱ्या राज्यातील महिलांकरिता 'आई पर्यटन कर्ज योजना' सुरु करण्यात आली असणे, पर्यटन स्थळांवर पर्यटकांना सुरक्षित वातावरण देण्याकरिता 'महाराष्ट्र पर्यटन सुरक्षा बल' योजना सुरु करण्यात आली असणे, राज्यातील पर्यटन स्थळांना भेटी देण्याकरिता कमी शुल्कात राज्यात एसटीने प्रवास करण्याकरिता 'एसटी पर्यटन पास योजना' कार्यान्वित असणे, महिला पर्यटकांसाठी एमटीडीसीच्या रिसॉर्टमध्ये ५० टक्के सवलत देण्यात येणे, राज्यातील अष्टविनायक गणपती मंदिरे, श्री क्षेत्र तुळजा भवानी मंदिर, श्री ज्योतिबा मंदिर, त्र्यंबकेश्वर मंदिर, कोल्हापूरातील महालक्ष्मी मंदिर, श्री क्षेत्र भीमा शंकर, पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर स्मारक इत्यादींच्या विकास आराखडयास ३६६१ कोटी रुपयांची प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली असणे, अकोला शहरातील राजराजेश्वर मंदिराच्या विकासाकरिता ५० कोटी रुपयांची तरतूद उच्चस्तरीय समितीकडे मान्यतेसाठी पडून असणे, पुण्यातील सिंहगड किल्ला व परिसर विकासाकरिता रु. २८५.९९ कोटी इतक्या रक्कमेच्या आराखडयास उच्चाधिकार समितीमध्ये मान्यता दिली असणे व निधीचा प्रस्ताव शिखर समितीमध्ये मान्यतेसाठी येण्याची

आवश्यकता, राज्यात येणाऱ्या पर्यटकांची संख्या सन २०४७ पर्यंत वार्षिक १६ कोटींवरुन ३८ कोटींपर्यंत वाढविण्याचे उद्दीष्ट असणे, याकरिता मुंबई, सिंगापूर आणि दुबई मध्ये पर्यटन गुंतवणूक कक्ष सुरु करण्यात येणे, प्रधानमंत्री कुसुम घटक 'ब' योजनेंतर्गत मागेल त्याला सौर कृषी पंप योजनेखाली डिसेंबर, २०२५ या एका महिन्यांमध्ये ४५,९११ सौर कृषी पंप बसवून महाराष्ट्राची गिनीज बुक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्ड मध्ये नोंद झाली असणे, राज्याची पुढील १० वर्षांची स्वच्छ व पर्यावरणपूरक ऊर्जेची गरज विचारात घेता 'महाराष्ट्र नवीकरणीय ऊर्जा आणि ऊर्जा साठवूणक योजना धोरण २०२५ ते २०३५' जाहिर करण्यात आले असणे, त्याअंतर्गत सन २०२९ पर्यंत ५० टक्के व सन २०३५ पर्यंत ६५ टक्के हरित ऊर्जा प्राप्त करण्याचे उद्दीष्ट असणे, मुख्यमंत्री सौर कृषी वाहिनी योजना- २.० अंतर्गत एकूण १६ हजार मेगावॅट सौर ऊर्जा क्षमता स्थापित करण्याचे उद्दीष्ट ठरविण्यात आले असणे, 'शेतीला दिवसा वीज पुरवठा अभियान, २०२५ मुख्यमंत्री सौर कृषी वाहिनी योजना २.०' अंतर्गत ग्रामीण क्षेत्रातील ऊर्जा प्रकल्पांना प्रोत्साहन देण्यात येणे, आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल व दारिद्रयरेषेखालील वीज ग्राहकांसाठी 'स्वयंपूर्ण महाराष्ट्र आवासीय रुफ टॉप सोलर योजना' सुरु करण्यात आली असणे, राज्यातील ७.५ अश्वशक्तीपर्यंत क्षमता असलेल्या कृषी पंपाचा वापर करणाऱ्या शेतकऱ्यांना मोफत वीजपुरवठा करण्याकरिता 'मुख्यमंत्री बळीराजा मोफत वीज योजना' कार्यान्वित करण्यात आली असणे, पर्यटनदृष्टया राज्य समृध्द होण्यासाठी व त्यातून आर्थिक स्रोत निर्माण होण्यासाठी तसेच ऊर्जेच्या क्षेत्रात राज्य स्वयंपूर्ण होऊन शेतकरी चिंतामुक्त होण्यासाठी करण्यात येत असलेली कार्यवाही व उपाययोजना."

विधान भवन :
मुंबई,
दिनांक : २२ मार्च, २०२६.

जितेंद्र भोळे,
सचिव-१,
महाराष्ट्र विधानसभा.